

Brüsszel, 2022. március 15.
(OR. en)

7246/22

Intézményközi referenciaszámok:
2021/0071(COD)
2021/0068(COD)

COVID-19 66	TRANS 147
JAI 350	COCON 24
POLGEN 38	COMIX 136
FRONT 123	SCHENGEN 29
FREMP 61	AVIATION 45
IPCR 39	PHARM 45
VISA 50	RELEX 358
MI 196	TOUR 25
SAN 158	CODEC 298

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma: 2022. március 15.
Címzett: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.: COM(2022) 123 final

Tárgy: A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítése érdekében az interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok (uniós digitális Covid-igazolvány) kiállításának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről szóló (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkének (2) bekezdése értelmében

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 123 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 123 final

Brüsszel, 2022.3.15.
COM(2022) 123 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítése érdekében az interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok (uniós digitális Covid-igazolvány) kiállításának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről szóló (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkének (2) bekezdése értelmében

1. BEVEZETÉS

Az Európai Parlament és a Tanács 2021. június 14-én elfogadta az uniós digitális Covid-igazolvány létrehozására vonatkozó (EU) 2021/953 rendeletet (a továbbiakban: uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet)¹. A rendelet a Bizottság javaslata² alapján közös keretet határoz meg a Covid19-világjárvány idején az uniós polgárok és családtagjaik szabad mozgásának megkönnyítése érdekében interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok kiállítása, ellenőrzése és elfogadása tekintetében. A rendeletet az (EU) 2021/954 rendelet³ kíséri, amely kiterjeszti az uniós digitális Covid-igazolvány keretét azokra a harmadik országbeli állampolgárokra, akik jogszerűen tartózkodnak valamely tagállam területén, és akik az uniós joggal összhangban jogosultak más tagállamokba utazni.

Az uniós digitális Covid-igazolvány egyszerű és biztonságos módot kínál az adott személy Covid19-oltással, teszttel és gyógyultsággal kapcsolatos státuszának utazás során való igazolására. Az igazolványt ingyenesen állítják ki, és digitális és papíralapú formátumban egyaránt használható⁴. Az uniós digitális Covid-igazolvány a Covid19-világjárványra adott európai válasz kulcsfontosságú eleme, és rövid időn belül Európában és azon kívül is általános gyakorlattá vált. A rendelet hatálybalépése óta már több mint 1,7 milliárd uniós digitális Covid-igazolványt állítottak ki⁵.

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendeletnek fontos nemzetközi dimenziója van. Felhatalmazza a Bizottságot a Covid19-igazolvány rendszereinek harmadik országokkal való összekapcsolására azt követően, hogy megállapította az adott harmadik ország igazolványainak az uniós digitális Covid-igazolványokkal való egyenértékűségét abból a célból, hogy megkönnyítsék a birtokosok számára az Unión belüli szabad mozgáshoz való joguk gyakorlását⁶. Az uniós digitális Covid-igazolvány rendszer globálisan elfogadott általános gyakorlattá vált, és ez idáig a 27 tagállamon felül öt kontinensről összesen 35 ország és terület csatlakozott a rendszerhez. Az uniós digitális Covid-igazolvány sikere hozzájárult a biztonságos nemzetközi utazás újraindulásához.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/953 rendelete (2021. június 14.) a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítése érdekében az interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok (uniós digitális Covid-igazolvány) kiállításának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről (HL L 211., 2021.6.15., 1. o.).

² Javaslát – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítése érdekében az oltásra, tesztelésre és gyógyultságra vonatkozó interoperábilis igazolványok (digitális zöldigazolvány) kibocsátásának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről, COM(2021) 130 final.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/954 rendelete (2021. június 14.) a Covid19-világjárvány idején a tagállamok területein jogszerűen tartózkodó vagy lakóhellyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok tekintetében interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok (uniós digitális Covid-igazolvány) kiállításának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről (HL L 211., 2021.6.15., 24. o.).

⁴ A papírformátum sablonja a következő címen érhető el:

https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/ehealth/docs/covid-certificate_paper_guidelines_en.pdf

⁵ Határidő: 2022. február 28. A tagállamonkénti részletes bontást az I. melléklet tartalmazza.

⁶ Az (EU) 2021/953 rendelet 8. cikke (2) bekezdésének rendelkezései szerint.

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelettel összhangban a Bizottság 2021 októberében jelentést nyújtott be az Európai Parlament és a Tanács számára⁷. Ez a jelentés áttekintést nyújtott a rendelet végrehajtásáról annak 2021. június 14-i elfogadása óta. A rendelet technikai végrehajtásával, a harmadik országoknak a rendszerhez való kapcsolódásával, az igazolványok légi közlekedési ágazat általi használatával, valamint az igazolványok tagállamok általi, nem utazással kapcsolatos célokra történő felhasználásával kapcsolatos információkat tartalmazott. Magában foglalta továbbá a gyógyultsági igazolványok antigéngyorsteszt- és antitestteszt-eredmények alapján történő lehetséges kiállításának, valamint a gyógyultsági igazolványok és az oltási igazolványok érvényességi időszakának elemzését. Áttekintést nyújtott a tagállamok által a rendelet végrehajtásával kapcsolatban kapott információkról, beleértve az uniós digitális Covid-igazolvánnyal rendelkezők szabad mozgására kivetett további korlátozásokra vonatkozó értesítéseket is. Végezetül a jelentés jelezte, hogy a Bizottság javaslatot fog tenni a rendelet alkalmazási időszakának meghosszabbítására, figyelembe véve a járványügyi helyzet alakulását a Covid19-világjárvány tekintetében.

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet előírja, hogy a Bizottságnak 2022. március 31-ig újabb jelentést kell benyújtania az Európai Parlament és a Tanács számára. A második jelentésnek különösen arra vonatkozóan kell értékelést tartalmaznia, hogy a rendelet milyen hatást gyakorol a szabad mozgás megkönnyítésére – többek között az utazásokra és a turizmusra –, valamint a különböző típusú oltóanyagok elfogadására, az alapvető jogokra és a megkülönböztetésmentességre, valamint a személyes adatok védelmére a Covid19-világjárvány idején.

A rendeletben kifejezetten említett témákon kívül ez a jelentés a kibocsátott uniós digitális Covid-igazolványok számára, az uniós digitális Covid-igazolvány rendszerével kapcsolatos legújabb technikai fejlesztésekre, valamint további harmadik országoknak a rendszerrel való összekapcsolására vonatkozó aktualizált információkat is tartalmaz. Az első jelentés folytatásaként magában foglalt továbbá a gyógyultsági igazolványok antigéngyorsteszt- és antitestteszt-eredmények alapján történő kiállítására, a tesztingazolványok laboratóriumi antigéntesztek alapján történő kiállítására, valamint a gyógyultsági igazolványok és az oltási igazolványok elfogadási időszakára vonatkozó információkat is. Végezetül a jelentés kifejti, miért fogadott el a Bizottság 2022. február 3-án egy, az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet hatályának 2023. június 30-ig való meghosszabbítására irányuló javaslatot⁸.

⁷ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítése érdekében az interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok (uniós digitális Covid-igazolvány) kiállításának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről szóló (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkének (1) bekezdése értelmében, COM(2021) 649 final.

⁸ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács Rendelete a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítése érdekében az interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok (uniós digitális Covid-igazolvány) kiállításának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről szóló (EU) 2021/953 rendelet módosításáról, COM(2022) 50 final.

2. AZ UNIÓS DIGITÁLIS COVID-IGAZOLVÁNYRÓL SZÓLÓ RENDELET ALKALMAZÁSA ÉS HATÁSA AZ ALAPVETŐ JOGOKRA ÉS A MEGKÜLÖNBÖZTETÉSMENTESÉGRE

2.1. A szabad mozgás és a megkülönböztetésmentesség elősegítése

2.1.1. A Covid19-világjárvány és az Unión belüli szabad mozgás

Az uniós tagállamok területén belüli szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog az uniós polgárok egyik legértékesebb joga. A 2020. évi Eurobarométer felmérésben⁹ 10 válaszadóból több mint 8 (84 %) úgy vélekedett, hogy az uniós polgárok EU-n belüli szabad mozgása összességében kedvező a saját országa gazdasága számára. A szabad mozgás alapvető jogát az Európai Unió működéséről szóló szerződés 21. cikkének (1) bekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 45. cikke rögzíti.

Az uniós tagállamok területén belüli szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog nem korlátlan. Gyakorlására korlátozások vonatkozhatnak, feltéve, hogy ezeket a korlátozásokat az uniós jog általános elveivel, különösen a megkülönböztetésmentesség¹⁰ és az arányosság¹¹ elvével összhangban alkalmazzák. Az uniós polgárok szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga korlátozható például közbiztonsági okokból¹².

A Covid19-világjárvány során a tagállamok az Unió területén belüli szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog gyakorlását korlátozó intézkedéseket hoztak a népegészségügy védelme érdekében. Ezen intézkedések célja a SARS-CoV-2 terjedésének korlátozása, valamint az egészségügyi rendszerek túlterheléssel szembeni védelme volt.

A népegészségügy védelme a szabad mozgás korlátozásának jogos indoka lehet. Az ilyen, népegészségügyi megfontolásokon alapuló korlátozásoknak azonban tiszteletben kell tartaniuk az uniós jog olyan alapelveit, mint például az arányosság és a megkülönböztetésmentesség elve. A meghozott intézkedések nem terjedhetnek túl a népegészségügy védelméhez feltétlenül szükséges mértéken. A Bizottság a Covid19-világjárvány idején való szabad mozgás kérdésével kapcsolatban elfogadott különböző

⁹

https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/214273/Eurobarometer%20Report%20Summary%20_%20EU%20Citizenship%20&%20Democracy%20-%20July%202020.pdf

¹⁰ Az Alapjogi Charta 21. cikke.

¹¹ A Charta 52. cikk (2) bekezdése és a 2002. szeptember 17-i Baumbast és R ítélet, C-413/99, EU:C:2002:493.

¹² Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.) 27. cikke.

javaslataiban¹³ is kiemelte ezt a pontot, melyet az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 11. cikkének (1) bekezdése is megfogalmaz.

A tagállamok által a Covid19-világjárvány nyomán elfogadott korlátozások különféle formákat öltöttek. A világjárvány korai szakaszában egyes tagállamok megtiltották a területükre való belépést és az onnan való kilépést, és voltak, amelyek a schengeni térségen belüli belső határellenőrzéseket is visszaállították. Más intézkedések a SARS-CoV-2-fertőzés kimutatására szolgáló tesztet vagy karantént/önkéntes karantént írtak elő az utazók számára. Egyes tagállamok utasazonosító űrlapok benyújtására vagy egyéb nyilvántartásba vételi követelmények teljesítésére is kötelezték az utazókat a területükre való belépés előtt vagy belépéskor.

Amennyiben bizonyos utazási korlátozások szükségesek a népegészségügy szempontjából, valamint megfelelnek a megkülönböztetésmentesség és az arányosság elvének, azok nem sérítik az Unió területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogot.

Ezeket az összefüggéseket figyelembe véve került elfogadásra az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet. Fontos hangsúlyozni, hogy a Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó interoperábilis igazolványokat létrehozó rendelet nem írja elő a tagállamok számára a szabad mozgáshoz való jogra vonatkozó korlátozások bevezetését¹⁴. Amennyiben egy tagállam úgy határoz, hogy nem ír elő beoltottságra, tesztelésre vagy gyógyultsági állapotra vonatkozó igazolványt a szabad mozgáshoz való jog gyakorlásának összefüggésében, az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet nem kötelezi a tagállamot ennek az ellenkezőjére. Ennek eredményeképpen a rendelet nem gyakorolhat kedvezőtlen hatást az Unió területén belüli szabad mozgásra.

Épp ellenkezőleg, a Bizottság álláspontja szerint az uniós digitális Covid-igazolvány rendszere kedvező hatást gyakorolt és gyakorol a szabad mozgásra egy olyan időszakban, amikor a tagállamok korlátozzák az ahhoz való jog gyakorlását a népegészségügy védelme érdekében. Ezt annak biztosításával éri el, hogy a polgárok jogosultak legyenek

¹³ Lásd: a Covid19-világjárványra való reakálás keretében a szabad mozgás korlátozására vonatkozó összehangolt megközelítésről szóló tanácsi ajánlásra irányuló, 2020. szeptember 4-i bizottsági javaslat, COM(2020) 499 final; a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítése érdekében az oltásra, tesztelésre és gyógyultságra vonatkozó interoperábilis igazolványok (digitális zöldigazolvány) kibocsátásának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2021. március 17-i bizottsági javaslat, COM(2021) 130 final; a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítésére vonatkozó koordinált megközelítésről és az (EU) 2020/1475 ajánlás felváltásáról szóló tanácsi ajánlásra irányuló, 2021. november 25-i bizottsági javaslat, COM(2021) 749 final; valamint a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítése érdekében az interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok (uniós digitális Covid-igazolvány) kiállításának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről szóló (EU) 2021/953 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2022. február 3-i bizottsági javaslat, COM(2022) 50 final.

¹⁴ Lásd még az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet (14) preambulumbeközdését: „*E rendelet célja, hogy – miközben a közegészség magas szintű védelmére törekszik – megkönnyítse az arányosság és a megkülönböztetésmentesség elvének alkalmazását a Covid19-világjárvány alatti utazási korlátozások tekintetében. Ezt a rendeletet nem szabad úgy értelmezni, mint amely megkönnyíti vagy ösztönzi a szabad mozgásra vagy más alapvető jogokra vonatkozó korlátozások Covid19-világjárványra adott válaszként történő elfogadását, azok a személyekre és a vállalkozásokra gyakorolt kedvezőtlen hatására tekintettel [...]*”.

interoperábilis és kölcsönösen elfogadott Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó, a szabad mozgáshoz való joguk gyakorlásakor használható igazolványt kapni. Amennyiben a tagállamok a beoltottságot, a tesztelést vagy a gyógyultságot bizonyítani képes személyek esetében eltekintenek a szabad mozgásra vonatkozó bizonyos korlátozásoktól, az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet biztosítja, hogy a polgárok megkülönböztetésmentes módon élhessenek e mentességekkel a rendelettel összhangban kiállított igazolványok alapján.

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet nélkül e jogok (az igazolványhoz és az igazolvány alapján a korlátozások alól a tagállam állampolgáraival azonos módon való mentesüléshez való jog) egyike sem állna fenn. Ezenkívül nem lenne olyan egységes szabvány sem, amely biztosítaná a Covid19-igazolványok határokon átnyúló interoperabilitását. A Bizottság által 2022. február elején elvégzett felmérésben a válaszadó tagállamok kétharmada jelezte, hogy az uniós digitális Covid-igazolvány elfogadásának hiányában fontolóra vették volna a nemzeti Covid19-igazolvány létrehozását. Bár a polgárok részére az egészségügyi szolgáltatók kiállíthattak volna igazolványokat, arra nem lett volna garancia, hogy azokat más tagállamokban is elfogadták volna – vagy kódolási szabvány hiányában egyáltalán értelmezni tudták volna. Ezenkívül a több különböző igazolványtípus elkerülhetetlenül növelné a csalás és a hamisítás kockázatát.

Az arányosság elvével összhangban azonnal meg kell szüntetni a személyek Unión belüli szabad mozgásának bármely, a Covid19-világjárvány nyomán bevezetett korlátozását – a tagállamok által az uniós digitális Covid-igazolványok bemutatására vonatkozóan bevezetett esetleges követelményeket is beleértve –, amint azt a járványügyi helyzet lehetővé teszi. Ennek következtében az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet alkalmazási időszaka korlátozott, vagyis hatályát veszti a világjárvány leküzdését követően, amikor már nem lesz szükség az igazolványokra az utazás elősegítéséhez.

Az EU a közelmúltban az aggodalomra okot adó omikron-variáns által okozott Covid19-hullámmal szembesült¹⁵. Az omikron okozta megbetegedések számának csúcsát követően a népesség jelentős része az oltottságnak, a korábbi fertőzésnek, vagy a kettő kombinációjának köszönhetően várhatóan – legalábbis bizonyos időre – védettséget élvez a Covid19-fertőzéssel szemben. Azonban a fertőzések számának 2022 második felében – többek között a SARS-CoV-2 új variánsának megjelenése miatt – bekövetkező ismételt növekedése mindaddig reális lehetőség, amíg a vírus széles körben terjed, és az átoltottsági arány a világ különböző részein rendkívül eltérő. Ahogy azt az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) is megállapította, a Covid19-világjárvány jelenlegi szakaszát még mindig jelentős mértékű bizonytalanság övezi¹⁶. Végezetül az Egészségügyi Világszervezet még nem nyilvánította ki a SARS-CoV-2 által okozott nemzetközi horderejű népegészségügyi szükséghelyzet végét.

¹⁵ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/country-overviews>

¹⁶ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/RRA-19th%20update-27-jan-2022.pdf>

Ennek eredményeképpen a tagállamok szükségesnek ítélik az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet jelenleg meghatározott hatályvesztésének napját, 2022. június 30-át követően a szabad mozgáshoz való jogukat gyakorló uniós polgárok számára bizonyos időre a Covid19-oltásra, tesztre vagy gyógyultságra vonatkozó igazolás bemutatását előíró követelmény fenntartását vagy újbóli bevezetését. A fent említett felmérésben lényegében minden válaszadó tagállam jelezte, hogy az utazás összefüggésében szükség lehet oltásra, tesztre vagy gyógyultságra vonatkozó igazolásra 2022 második felében és 2023 első felében.

2022. február 3-án a Bizottság ezért javaslatot tett az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet hatályának 12 hónappal való meghosszabbítására, hogy amennyiben 2022. június 30. után a szabad mozgás bizonyos, népegészségügyi okokból bevezetett korlátozásai továbbra is érvényben maradnának, az uniós polgárokat ne fosszák meg a Covid19-oltottsági, -tesztelési és -gyógyultsági státuszuk igazolásának hatékony, biztonságos és az adatok védelmét biztosító módjaként szolgáló uniós digitális Covid-igazolványtól¹⁷. A Bizottság javaslata biztosítaná ezt.

A javaslatban hangsúlyozottak szerint a meghosszabbítást nem szabad úgy értelmezni, mint amely előírja a – különösen a belföldi népegészségügyi intézkedéseket megszüntető – tagállamok számára a szabad mozgásra vonatkozó korlátozások fenntartását vagy bevezetését. A tagállamok a rendelet hatályának fennállása ellenére is teljességgel megszüntethetik ezeket az intézkedéseket, mivel bármely korlátozás – az uniós digitális Covid-igazolvány által lefedett három orvosi eseményt igazoló bizonyíték bemutatására vonatkozó kötelezettséget is beleértve – csak addig maradhat hatályban, ameddig az szükséges és arányos.

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet hatályának 12 hónappal való meghosszabbításának célja mindössze annak biztosítása, hogy az uniós digitális Covid-igazolvány továbbra is rendelkezésre álljon arra az esetre, ha szükség lenne rá 2022 júniusát követően.

Ezzel szemben a rendelet meghosszabbításának elmulasztása arra kötelezné a Bizottságot, hogy 2022 júniusában megszüntesse az uniós digitális Covid-igazolvány biztonsági keretrendszerét. Amennyiben a tagállamok 2022 második felében vagy 2023 első felében ismét bevezetnék a korlátozásokat, és a későbbiekben újból szükség lenne az igazolványra, rendkívül nehéz – ha nem egyenesen lehetetlen – lenne rövid időn belül jogi és technikai értelemben is visszaállítani a rendszert. Az uniós polgárokat ezáltal megfosztanák a lehetőségtől, hogy a Covid19-státuszuk igazolására az uniós digitális Covid-igazolványokat használják, és potenciálisan a Covid19-igazolványok határokon átnyúló interoperabilitásának hiányával szembesülnének.

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/regulation_amending_regulation_eu_2021_-_953.pdf

2.1.2. A Covid19-világjárvánnyal kapcsolatos, a szabad mozgásra vonatkozó korlátozások koordinálása

A tagállamok közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okok alapján korlátozásokat írhatnak elő a szabad mozgásra vonatkozóan, amennyiben azok összhangban állnak az uniós jog által megállapított szabályokkal és korlátokkal. Az ilyen korlátozásokat általában egyéni szinten fogadják el – például a tartózkodás feltételeit már nem teljesítő uniós polgár kiutasításával –, és nem teszik szükségessé a több vagy valamennyi tagállam közötti koordinációt. A világjárvány azonban rámutatott, hogy koordináció hiányában a szabad mozgásra vonatkozóan lényegében valamennyi tagállam által elfogadott egyoldalú korlátozások bizonytalanságot okozhatnak az uniós polgárok számára, még abban az esetben is, ha egyedileg értékelve az intézkedések összhangban állnak az uniós joggal.

Az uniós szintű koordináció érdekében a Bizottság a világjárvány kezdete óta szorosan együttműködött a tagállamokkal az ezen a téren való kooperáció és információcsere elősegítése érdekében¹⁸. A Bizottság úgy véli, hogy a vírus terjedésének megfékezése és a polgárok egészségének védelme érdekében meghozott utazási korlátozások elfogadásának jól összehangolt, kiszámítható és átlátható megközelítésére van szükség az Unión belüli, biztonságos körülmények közötti szabad mozgás fenntartásához.

2020. október 13-án a Tanács a Bizottság javaslata alapján elfogadta a szabad mozgásnak a Covid19-világjárvány miatti korlátozására vonatkozó koordinált megközelítésről szóló (EU) 2020/1475 ajánlást¹⁹. A tanácsi ajánlás közös megközelítést alakított ki a következő kulcsfontosságú kérdésekben: közös kritériumok alkalmazása annak eldöntésekor, hogy bevezetnek-e a szabad mozgásra vonatkozó korlátozásokat; a Covid19 terjedési kockázatának az ECDC által közzétett feltérképezése egy elfogadott színek alapján; és koordinált megközelítés azokat az intézkedéseket illetően – ha vannak ilyenek –, amelyek alkalmazhatók az e területek között mozgó személyekre. A Tanácsnak a világjárványra való reagálás keretében a szabad mozgás korlátozására vonatkozó összehangolt megközelítésről szóló ajánlása²⁰ 2020 októberétől többször is frissült.

Az uniós digitális Covid-igazolvány létrehozásáról szóló rendeletnek az Európai Parlament és a Tanács által 2021. június 14-én való elfogadása szintén fontos eredmény volt e tekintetben. A rendelet egyik célja hozzájárulni a SARS-CoV-2 terjedésének korlátozása érdekében a

¹⁸ Ezenfelül a Bizottság jelenleg felülvizsgálja a szabad mozgásra vonatkozó 2009. évi iránymutatásokat annak biztosítása érdekében, hogy a szabad mozgáshoz való jogukat gyakorló uniós polgárok nagyobb jogbiztonságot élvezhessenek, és hogy a szabad mozgásra vonatkozó jogszabályok az Unió egészében hatékonyabban és egységesebben érvényesüljenek, ahogyan azt az uniós polgárságról szóló 2020. évi jelentés (https://ec.europa.eu/info/files/eu-citizenship-report-2020-empowering-citizens-and-protecting-their-rights_en) is kifejti.

¹⁹ A Tanács (EU) 2020/1475 ajánlása (2020. október 13.) a szabad mozgásnak a Covid19-világjárvány miatti korlátozására vonatkozó koordinált megközelítésről (HL L 337., 2020.10.14., 3. o.).

²⁰ A Tanács (EU) 2021/119 ajánlása (2021. február 1.) a szabad mozgásnak a Covid19-világjárvány miatti korlátozására vonatkozó koordinált megközelítésről szóló (EU) 2020/1475 ajánlás módosításáról (HL L 36I., 2021.2.2., 1. o.); valamint a Tanács (EU) 2021/961 ajánlása (2021. június 14.) a szabad mozgásnak a Covid19-világjárvány miatti korlátozására vonatkozó koordinált megközelítésről szóló (EU) 2020/1475 ajánlás módosításáról (HL L 213I., 2021.6.16., 1. o.).

tagállamok által az uniós joggal összhangban bevezetett, a szabad mozgásra vonatkozó korlátozások fokozatos és koordinált módon történő feloldásának megkönnyítéséhez. Az uniós digitális Covid-igazolvány ezen keretnek lehető legjobb hasznosítása érdekében a Tanács ugyanezen a napon elfogadta az (EU) 2020/1475 rendeletben²¹ meghatározott összehangolt megközelítést. A Tanács megjegyezte, hogy az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelettel összhangban kiadott igazolványoknak kell az Unión belüli utazással összefüggésben használatos elsődleges eszköznek lenniük²². Ezenfelül a Tanács ajánlása meghatározta azon feltételek közös értelmezését, amelyek fennállásakor a beoltott személyek mentesülnek az utazási korlátozások alól, valamint a SARS-CoV-2-fertőzés kimutatására szolgáló tesztek egységes érvényességi idejét.

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet a Tanács ajánlásában meghatározott koordinált megközelítéssel együtt segítette az uniós polgárokat a szabad mozgáshoz való joguk viszonylag könnyű gyakorlásában 2021 nyarán. Azóta az átoltottság az Unió egészében jelentős mértékben nőtt, és az uniós digitális Covid-igazolvány bevezetése gyors ütemben haladt. Ugyanakkor a Covid19-fertőzéseknek az aggodalomra okot adó delta- és omikron-variáns által 2021/2022 telén okozott hullámai miatt a tagállamok további népegészségügyi intézkedéseket vezettek be, melyek egy része a tagállamok közötti utazásra terjedtek ki, és amelyek célja az egyének egészségének, valamint az egészségügyi rendszerek kapacitásának védelme volt.

A Tanács 2022. január 25-én elfogadta a Covid19-világjárvány idején a biztonságos szabad mozgás megkönnyítésére vonatkozó koordinált megközelítésről szóló, az (EU) 2020/1475 ajánlás helyébe lépő (EU) 2022/107 ajánlást²³, és ezáltal a területalapú megközelítésről áttért a személyalapú megközelítésre. Az ajánlás előírja, hogy az érvényes uniós digitális Covid-igazolvánnyal rendelkező utazókra az EU-n belüli indulási helyüktől függetlenül elvben nem vonatkozhatnak további korlátozások, például tesztelési vagy karanténkötelezettség. Az érvényes uniós digitális Covid-igazolvánnyal nem rendelkező személyek számára előírható a kötelező tesztelés az érkezés előtt vagy legkésőbb 24 órával az érkezés után. Az alapvető feladatot ellátó vagy alapvető szükséglettel rendelkező utazók, a határt átlépő munkavállalók és a 12 év alatti gyermekek számára nem írható elő, hogy rendelkezniük kell érvényes uniós digitális Covid-igazolvánnyal.

Ez a személyalapú megközelítés tovább erősíti valamennyi utazó megkülönböztetésmentes szabad mozgását, mivel az utazók az oltottságra, tesztre vagy gyógyultságra vonatkozó igazolvány alapján szabadon mozoghatnak. A Tanács (EU) 2022/107 ajánlásának elfogadása óta a tagállamok egyre inkább összehangolják utazási követelményeiket ezzel a személyalapú megközelítéssel. 2022. március 4-ig 21 tagállam vagy semmilyen körülmények fennállása

²¹ A Tanács (EU) 2021/961 ajánlása (2021. június 14.) a szabad mozgásnak a Covid19-világjárvány miatti korlátozására vonatkozó koordinált megközelítésről szóló (EU) 2020/1475 ajánlás módosításáról (HL L 213I., 2021.6.16., 1. o.).

²² A Tanács (EU) 2021/961 ajánlásának (9) preambulumbekzdése.

²³ A Tanács (EU) 2022/107 ajánlása (2022. január 25.) a Covid19-világjárvány idején a biztonságos szabad mozgás megkönnyítésére vonatkozó koordinált megközelítésről és az (EU) 2020/1475 ajánlás felváltásáról (HL L 18., 2022.1.27., 110. o.).

esetén nem vetett ki további utazási korlátozásokat az uniós digitális Covid-igazolvánnyal rendelkezőkre, vagy egyáltalán nem vezetett be semmilyen utazási korlátozást.

Sem a Tanács (EU) 2022/107 ajánlása, sem a fent említett uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy előírják az utazók számára az uniós digitális Covid-igazolvány birtoklását. Éppen ellenkezőleg, a Bizottság ezen intézkedések megszüntetésére ösztönzi a – különösen a belföldi népegészségügyi intézkedéseket feloldó – tagállamokat²⁴. Öt tagállam²⁵ már megszüntette a területére való belépés feltételeként uniós digitális Covid-igazolvány birtoklását előíró követelményt.

Az uniós digitális Covid-igazolvány és a Tanács 2022/107 ajánlása (valamint elődje, a Tanács 2020/1475 ajánlása) tehát az Unión belüli szabad mozgás elősegítésének fontos eszköze volt a Covid19-világjárvány során. Ezek biztosítani igyekeztek a szabad mozgásra vonatkozó korlátozások elfogadásának jól összehangolt megközelítését, és a járványügyi helyzet javulásával e korlátozások megszüntetése kapcsán is fontos szerepük lesz.

2.1.3. A megkülönböztetésmentes megközelítés biztosítása

Az uniós digitális Covid-igazolvány kerete az oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó interoperábilis igazolványok segítségével biztosítja a megkülönböztetésmentességet. Minden tagállam köteles a három különböző típusú igazolványt kiállítani, és a Tanács (EU) 2022/107 ajánlása meghatározza az elfogadásukra vonatkozó koordinált megközelítést is. Ennek eredményeképpen a lehető legtöbb ember részesülhet az uniós digitális Covid-igazolvány előnyeiből a szabad mozgáshoz való jog gyakorlása során. A (36) preambulumbekkezdésben foglaltak szerint az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet nem értelmezhető úgy, mint amely az oltás beadatására vonatkozó kötelezettséget állapít meg, továbbá az igazolvány nem minősül „vakcinaútlevelelnek”.

Ugyanakkor az oltottság, a teszt és a gyógyultság népegészségügyi szempontból nem tekinthető egyenértékűnek, mivel az oltatlan és a részben oltott személyek esetében továbbra is sokkal nagyobb a súlyos kimenetelű megbetegedés kockázata²⁶. Ezt az igazolványok érvényességére vonatkozó alapvetően eltérő szabályok is tükrözik.

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet nem kötelezi a tagállamokat mindhárom igazolványtípus elfogadására. Ez továbbra is a tagállamok népegészségügyi szakpolitikai döntése – egyes tagállamok úgy határoztak, hogy nem fogadnak el bizonyos igazolványokat, nevezetesen a gyógyultsági igazolványokat.

Azonban amennyiben egy tagállam elfogadja az oltásra, tesztre vagy a SARS-CoV-2-fertőzésből való felépülésre vonatkozó igazolásokat a szabad mozgásra vonatkozó korlátozásoktól való eltekintéshez, azonos feltételek mellett el kell fogadnia az azonos orvosi eseményről kibocsátott uniós digitális Covid-igazolványokat is. Az uniós digitális Covid-

²⁴ Lásd még: COM(2022) 50 final.

²⁵ DK, IE, LT, SI és SE.

²⁶ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/RRA-19-update-27-jan-2022.pdf>

igazolvány az oltás beadásának vagy a teszt elvégzésének helye szerinti tagállamtól függetlenül ugyanolyan értékkel bír. Végezetül a Tanács (EU) 2022/107 ajánlásának 5. pontjában foglaltak szerint az utazási korlátozások nem alapulhatnak az érintett személy állampolgárságán.

2.1.4. Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 11. cikke alapján kapott tájékoztatás

A Bizottság továbbra is nyomon követi az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet és a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítésére vonatkozó koordinált megközelítésről szóló tanácsi ajánlás tagállamok általi végrehajtását. Az uniós digitális Covid-igazolvánnyal kapcsolatos tagállami információkat a tagállamok által a Bizottságnak és a Tanácsnak benyújtott áttekintő táblázatok segítségével gyűjtik, és azok megtekinthetők a Re-open EU platformon²⁷ – egy online felület és mobilalkalmazás formájában is elérhető interaktív eszközön – is.

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet előírja, hogy az uniós digitális Covid-igazolvánnyal rendelkezők csak abban az esetben vethetők alá további korlátozásoknak, ha azok a Covid19-világjárványra való reagálásként, a népegészség védelme érdekében szükségesek és arányosak. Amennyiben valamely tagállam egyéb korlátozásokat ír elő, az ilyen új korlátozások bevezetése előtt 48 órán belül megfelelően tájékoztatnia kell a Bizottságot és a többi tagállamot²⁸.

2021. október 13. és 2022. március 4. között a következő tagállamok nyújtottak be információkat e rendelkezés alapján: Ausztria, Bulgária, Ciprus, Dánia, Finnország, Görögország, Írország, Lettország, Olaszország, Portugália és Svédország. A bejelentéseknek a korábbi jelentéshez viszonyított növekedése az omikron-variánsra válaszként meghozott vészhelyzeti intézkedéseknek tudható be. Az ezen tagállamok által bejelentett további követelmények többek között a beoltott és/vagy felgyógyult utazók számára is előírt, indulás előtti vagy az érkezés utáni tesztekre terjedtek ki. Az esetek elenyésző részében karantén-előírásokat alkalmaztak.

Az omikron-variáns megjelenésének korai szakaszában a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az elővigyázatosság elvével összhangban az indulás előtti tesztelésre vonatkozó további előírások a tagállamok által az új variáns terjedésének lassítása érdekében bevezetett vészhelyzeti intézkedések megfelelő elemei lehetnek²⁹. Időközben azonban az omikron az egész Unióra kiterjedő nagymértékű közösségi fertőzésének fényében a Bizottság felszólította a tagállamokat arra, hogy szüntessék meg az Unión belüli utazással kapcsolatos, az omikron megjelenésére adott válaszként a beoltott és gyógyult személyekre kivetett

²⁷ <https://reopen.europa.eu/hu>

²⁸ Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 11. cikke.

²⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A Covid19-cel kapcsolatos jelenlegi és új kihívások közös kezelése, COM(2021) 764 final.

tesztelési követelményeket. 2022. március 4-re már egy tagállam sem tartotta fenn a kifejezetten az omikron-variánusra adott válaszként bevezetett további korlátozásokat.

A Bizottság továbbra is nyomon követi, hogy minden tagállam a polgárok szabad mozgáshoz való jogát érintő, jelenleg is érvényben lévő népegészségügyi intézkedései megfelelnek-e az uniós jognak, különös tekintettel a megkülönböztetésmentesség és az arányosság elvére.

2.1.5. Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet végrehajtásával kapcsolatos egyéb információk

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet előírja, hogy az oltási igazolványokat annak a tagállamnak kell kiállítania, amelyben az oltóanyagot beadták. Ha a polgárokat két különböző tagállamban oltják be, az első tagállamnak ki kell állítania egy uniós digitális Covid-igazolványt, amelyben feltünteti az első adagot, a második tagállamnak pedig – az első adag másik tagállamban történt beadására vonatkozó bizonyíték bemutatását követően – ki kell állítania egy olyan uniós digitális Covid-igazolványt, amelyben feltünteti a második adagot (az igazolványban „2/2” fog szerepelni a beadott adagok számánál). Ugyanezek a szabályok érvényesek a megerősítő oltásokra is; annak a tagállamnak, amelyben a megerősítő oltást beadják – az alapoltási sorozat másik tagállamban történt beadására vonatkozó bizonyíték bemutatását követően – ki kell állítania egy olyan uniós digitális Covid-igazolványt, amelyben feltünteti a legutóbbi adag beadását (az igazolványban a vakcina típusától függően „3/3” vagy „2/1” fog szerepelni). Ezeket a szabályokat a Bizottság az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet hatályának kiterjesztésére irányuló javaslata is tisztázza (lásd a 2.9. szakaszt).

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében az adott tagállam által a Covid19-vakcina valamely dózisának beadását követően kibocsátott oltási igazolványoknak „a birtokosnak beadott dózisok számára vonatkozó információk[at]” – tehát nem kizárólag az igazolványokat kiállító tagállamban beadott dózisok számát – kell tartalmaznia. Mivel minden dózis beadása után igazolványt kell kiállítani, az érintett polgárnak jellemzően rendelkeznie kell uniós digitális Covid-igazolvánnyal, amely a korábbi dózisok beadását alátámasztó megbízható bizonyítéknak minősül.

Az uniós digitális Covid-igazolvány formátumában kiállított helyes oltási igazolványok kibocsátására nem vethetők ki további, az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendeletben nem szereplő követelmények. Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet különösen nem írja elő, hogy az érintett személynek regisztrálnia kell az oltás beadásáért felelős tagállam egészségügyi rendszerébe, vagy meg kell adnia a korábbi dózisok gyártási tételszámát, mielőtt uniós digitális Covid-igazolványt állítanak ki a számára.

Bizonyos esetekben azonban a polgárok nehézségekről számoltak be az uniós digitális Covid-igazolvány, különösen az oltási igazolvány beszerzésével kapcsolatban. Nehézségekkel szembesültek például az uniós digitális Covid-igazolvány azon tagállamtól való beszerzése során, amelyben az oltást kapták, amennyiben nem rendelkeztek nemzeti nyilvántartási

számmal vagy társadalombiztosítási azonosító jellel. Abban az esetben is felmerültek problémák, amikor a polgárok különböző tagállamokban kapták meg a Covid19-vakcina különböző dózisait. A polgárok jellemzően arról számoltak be, hogy amikor egy adott tagállamban megkapták a második dózisukat vagy a megerősítő dózisukat, a részükre ezt követően kiállított uniós digitális Covid-igazolványban nem szerepeltek az általuk más tagállamban korábban kapott dózisok. Ezekben az esetekben a dózisoknak a legutóbbi igazolványban megadott száma nem tükrözte az érintett személynek beadott dózisok helyes számát.

Ahogy azt az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett, az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet alkalmazásáról szóló első jelentésében is hangsúlyozta, a Bizottság továbbra is rendszeres kapcsolatot tart fenn a tagállamokkal e problémák technikai szinten való lehető leggyorsabb megoldása érdekében. A korábbiakban már számos probléma megoldásra került így. A fennmaradó nehézségek megismerése érdekében a Bizottság 2021 végén felmérést végzett a tagállamok között ebben a témában, és felkérte a tagállamok hatóságait a beazonosított problémák kezelésére. A Bizottság jelenleg elemzi a tagállamok válaszait, és szükség szerint gondoskodik a fennmaradó nehézségek megoldásáról.

E problémák egy része az uniós digitális Covid-igazolvány keretének szándékosan decentralizált jellegével áll összefüggésben, amely nem hoz létre a Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó uniós szintű adatbázist, és nem kapcsolódik ilyen, meglévő uniós szintű adatbázisokhoz. Ennek következtében nem kerül sor olyan automatikus adatcserére, amely lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy egyszerűen, a többi tagállamban tárolt, például a korábban beadott Covid19-vakcinadózisokkal kapcsolatos információkat figyelembe véve állítsanak ki igazolványokat. A tagállamok tehát rá vannak utalva arra, hogy a polgárok szolgáltatassanak bizonyítékot más tagállamokban beadott korábbi dózisokról – elsősorban az uniós digitális Covid-igazolványok formájában.

A polgárok további tájékoztatása érdekében a Bizottság közzétette az uniós digitális Covid-igazolvánnyal, a védőoltásokkal és az utazási korlátozásokkal kapcsolatos gyakran ismételt kérdésekre adott válaszokat³⁰, amelyeket 2022. március 11-én aktualizált.

2.2. A személyes adatok védelme

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet és annak végrehajtása teljes mértékben összhangban áll az uniós adatvédelmi szabályokkal, és biztosítja például, hogy az összegyűjtött adatok a cél eléréséhez szükséges mértékre korlátozódjanak. A rendelet különösen arról rendelkezik, hogy az ellenőrzési folyamat összefüggésében megtekintett személyes adatok nem őrizhetők meg. Az uniós digitális Covid-igazolványt offline tárolják és ellenőrzik, így a kibocsátó tagállam nem értesül arról, ha egy igazolványt ellenőriznek. A Bizottság biztosítja továbbá az adatminimalizálás elvének tiszteletben tartását a rendelet

³⁰ Elérhető a következő internetcímen: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/movement-and-residence/eu-digital-covid-certificate-vaccinations-and-travel-restrictions_en

rendelkezéseivel összhangban elfogadott végrehajtási aktusok és felhatalmazáson alapuló jogi aktusok összefüggésében.

Az uniós digitális Covid-igazolvány biztonsága stabilnak bizonyult. A tagállamok viselnek felelősséget azért, hogy a kiállítási rendszer megfeleljen az adatvédelemnek és különösen az információbiztonságnak. Bár érkeztek beszámolók csalárd módon kiállított igazolványokról, nincs ok azt feltételezni, hogy az uniós digitális Covid-igazolványok aláírására és hitelesítésére használt titkosítási kulcsok bármelyikének biztonsága sérült volna (lásd még a 2.6.2. szakaszt).

Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy az uniós digitális Covid-igazolványt belföldi célokra is alkalmazzák, ezt a nemzeti jogban kell előírni, amelynek meg kell felelnie az adatvédelmi követelményeknek (lásd még a 2.5. szakaszt)³¹. Az ezen nemzeti szabályok betartatása a nemzeti hatóságok feladata.

2.3. Utazás és turizmus

A Covid19-világjárvány számos ágazatra súlyos hatást gyakorolt, különös tekintettel a közlekedésre és az idegenforgalomra. Ebben a nehéz helyzetben az utazási és idegenforgalmi szövetségek általában véve üdvözölték az uniós digitális Covid-igazolványt és az utazás uniós szinten koordinált megközelítésének kialakítására irányuló erőfeszítéseket, melyeket olyan, fontos fejleménynek ítélték, amelyek a szükséges kiszámíthatóság biztosításával lehetővé teszik a polgárok számára az utazást, valamint ösztönzik őket erre. Ezenfelül az uniós digitális Covid-igazolvány rendszerének kedvező hatása az Unió határain kívülre is kiterjed.

A Covid19-világjárvány kitörése óta a közlekedés az egyik legsúlyosabban érintett szektor. A fertőzés különböző hullámain és az azok megfékezése érdekében meghozott különféle intézkedéseket követően számos szempontból megállapításra került, hogy közrejátszott a világjárvány által erre a szektorra gyakorolt hatásban. Rövid távon a hatásokért a kijárási korlátozások, az egyéb korlátozások és az egyének által a megfertőződés elkerülése érdekében tett önkéntes erőfeszítések felelősek. Ezenfelül az utazási tevékenységek változása számos más tényezőnek is betudható: ezek a világjárvány – és ezen belül az átoltottság – alakulása, magatartásbeli változások (a védőoltások elfogadottsága, az utazás szükségessége/igénye, az utazási mód választása), valamint a közlekedési ágazat gazdasági fellendülése.

A kereskedelmi légi járatok számának elemzése³² szerint a legalacsonyabb szinteket 2020 májusában és júniusában lehetett megfigyelni, mely időszakok a legtöbb tagállamban egybeesnek a kijárási korlátozások és a szigorú utazási korlátozások időszakával. Az első három hónap kivételével uniós szinten a légi járatok száma minden hónapban magasabb volt

³¹ Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet (48) preambulumbekzdése.

³² Eurostat: Kereskedelmi légi járatok adatszolgáltató országokénti bontásban – havi adatok, 2022. február 10., elérhető a következő internetcímen: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=avia_tf_cm&lang=en

2021-ben, mint 2020-ban, és a korábbi évekkal megegyező szezonális mintát követett: uniós szinten a legmagasabb számok júliusban és augusztusban voltak megfigyelhetők, a csúcsérték pedig augusztusban jelentkezett, melyet a következő hónapokban fokozatos csökkenés követett. A légi úton közlekedő személyek számára vonatkozó, rendelkezésre álló adatok elemzése³³ megerősíteni látszik ezt a mintázatot – a légi úton közlekedő utasok legmagasabb szintjeit 2021 júliusában és augusztusában lehetett megfigyelni, ez az időszak pedig egybeesett az uniós digitális Covid-igazolvány bevezetésével. A 2019. évi szintet azonban az elérhető adatokkal rendelkező országok egyike sem érte el³⁴.

Az utazási és idegenforgalmi szövetségek üdvözölték az uniós digitális Covid-igazolványt, amelyet a turisztikai ökoszisztéma 2021 nyarán és azt követően történő újraindításához nyújtott fontos hozzájárulásnak tekintettek. A 70 utazási és idegenforgalmi állami és magánszervezetet tömörítő szövetség, a European Tourism Manifesto Alliance (az Európai Turisztikai Kiáltvány szövetsége) kijelentette, hogy „*az uniós digitális Covid-igazolvány megvalósítása hatalmas siker volt*”³⁵.

Bár az uniós digitális Covid-igazolvány célja az Unión belüli szabad mozgás elősegítése volt, egyre inkább hozzájárul az Unióba és az Unión kívülre irányuló nemzetközi utazás helyreállításához is. Ebben az összefüggésben a Tanács 2022. február 22-én elfogadta az Európai Unióba irányuló, nem alapvetően szükséges utazások ideiglenes korlátozásáról és e korlátozás esetleges feloldásáról szóló (EU) 2020/912 tanácsi ajánlás módosítását³⁶. Ez előírja, hogy a tagállamoknak meg kell szüntetniük az EU-ba irányuló nem alapvető fontosságú utazásokra vonatkozó ideiglenes korlátozást az EU vagy a WHO által jóváhagyott vakcinával oltott és a Covid19-ből az EU-ba való beutazás előtt felépült személyek vonatkozásában (lásd még a 2.4. szakaszt). A harmadik országok által kibocsátott uniós digitális Covid-igazolványok és Covid19-igazolványok – amelyek az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendeletben meghatározott eljárás alapján egyenértékűnek minősülnek – a tesztelés és az oltottság igazolásának elsődleges eszközeként, valamint a gyógyultság igazolásának kizárólagos eszközeként használandók, mivel ezek biztonságos módon ellenőrizhetők. Végezetül, bár az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet erre nem tér ki, az uniós digitális Covid-igazolvány megkönnyítheti az uniós polgárok harmadik országokba – különösen az uniós rendszerhez „egyenértékűségi határozat” révén kapcsolódó országokba – való utazását (lásd a 2.7.1. szakaszt).

Ennek következtében az idegenforgalommal kapcsolatos témákkal foglalkozó nemzetközi szervezetek támogatásukat fejezték ki az uniós digitális Covid-igazolvánnyal kapcsolatban, és/vagy elismerték, hogy az a Covid19-világjárvány során való utazást elősegítő fontos

³³ Eurostat: A légiutas-forgalom adatszolgáltató országokénti bontásban, 2022. február 14., elérhető a következő internetcímen: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=avia_paoc&lang=en

³⁴ BE, EL, RO és SI esetében nem állnak rendelkezésre adatok.

³⁵ <https://tourismmanifesto.eu/position-on-the-european-commissions-proposals-for-council-recommendations-on-intra-eu-and-international-travel/>

³⁶ A Tanács (EU) 2022/290 ajánlása (2022. február 22.) az Európai Unióba irányuló, nem alapvetően szükséges utazások ideiglenes korlátozásáról és e korlátozás esetleges feloldásáról szóló (EU) 2020/912 tanácsi ajánlás módosításáról (HL L 43., 2022.2.24., 79. o.).

nemzetközi gyakorlattá vált. E szervezetek közé tartozik a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet³⁷, Idegenforgalmi Világszervezet³⁸ és a G20-csoport³⁹ is.

Az uniós digitális Covid-igazolvány nemcsak az uniós polgárok utazását segítette elő, hanem egy olyan megbízható és elfogadott iratot is biztosított a számukra, amelyet használni tudnak abban az esetben, ha az úti céljuk szerinti tagállam Covid19-igazolványokat alkalmaz belföldi célokra, például az éttermekhez, a bárókhoz és a szállodákhoz való hozzáférés szabályozására (az uniós digitális Covid-igazolvány belföldi használatával kapcsolatos további információkat lásd a 2.5. szakaszban).

2.4. A Covid19-vakcinák és a tesztek különböző típusainak elfogadása

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet értelmében a tagállamok kötelesek elfogadni a közösségi forgalombahozatali engedéllyel rendelkező vakcinákra vonatkozó oltási igazolványokat a szabad mozgásra vonatkozó korlátozások alóli mentesség összefüggésében⁴⁰. Ezenfelül a tagállamok határozhatnak úgy⁴¹, hogy mentesítik az Egészségügyi Világszervezet (WHO) vészhelyzeti felhasználási engedélyt kapott oltóanyagokat tartalmazó listáján⁴² szereplő, vagy egy másik tagállam által nemzeti szinten engedélyezett⁴³ vakcinával beoltott utazókat a korlátozások alól, azonban nem kötelesek így tenni.

A tagállamok egyre inkább elfogadják a WHO vészhelyzeti felhasználási engedélyt kapott oltóanyagokat tartalmazó listáján szereplő vakcinákat, és a Bizottság az 1082/2013/EU határozat⁴⁴ 17. cikke alapján létrehozott Egészségügyi Biztonsági Bizottság révén a tagállamokkal folytatott konzultáció keretében információkat gyűjtött az utazással kapcsolatos intézkedések, például a tesztelési vagy karanténkötelezettség alóli mentesség biztosításához általuk elfogadott, de uniós szinten nem engedélyezett Covid19-vakcinákról. A fent említettek szerint a Tanács az Európai Unióba irányuló, nem alapvetően szükséges utazások ideiglenes korlátozásáról és e korlátozás esetleges feloldásáról szóló (EU) 2020/912 ajánlásának legutóbbi módosítása előírja, hogy a tagállamoknak meg kell szüntetniük az EU-ba irányuló nem alapvető fontosságú utazásokra vonatkozó ideiglenes korlátozást a WHO által jóváhagyott vakcinával oltott személyek vonatkozásában is. Ezen utasok számára azonban előírhatók olyan további követelmények, mint például a tesztelés, a karantén vagy az EU által jóváhagyott vakcina beadása.

³⁷ <https://www.oecd-forum.org/posts/the-oecd-safe-international-mobility-initiative>

³⁸ <https://www.unwto.org/news/vaccines-and-digital-solutions-to-ease-travel-restrictions>

³⁹ <https://www.oecd.org/cfe/g20-rome-guidelines-for-the-future-of-tourism-d11080db-en.htm>

⁴⁰ Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 5. cikke (5) bekezdésének első albekezdése.

⁴¹ Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 5. cikke (5) bekezdésének második albekezdése.

⁴² <https://extranet.who.int/pqweb/key-resources/documents/status-covid-19-vaccines-within-who-eulpp-evaluation-process>

⁴³ Az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001. november 6-i 2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 311., 2001.11.28., 67. o.) rendelkezései alapján.

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1082/2013/EU határozata (2013. október 22.) a határokon áttérjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és a 2119/98/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 293., 2013.11.5., 1. o.).

Ami a SARS-CoV-2-fertőzés kimutatására szolgáló tesztekkel illeti, az utazás vonatkozásában a tagállamok mintegy kétharmada elfogadja a kiváló minőségű antigéngyorsteszték alapján kiállított igazolványokat. Az antigéngyorstesztéket el nem fogadó tagállamok elsődlegesen a hamis negatív eredmények magas arányát említették az ilyen igazolások el nem fogadásának okaként. Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet nem kötelezi őket erre, feltéve, hogy megkülönböztetésmentesen járnak el.

2.5. Az uniós digitális Covid-igazolvány belföldi célokra történő felhasználása

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet a Covid19-világjárvány idején az EU-n belüli utazásokhoz használt igazolványokra terjed ki. A rendelet nem írja elő és nem is tiltja a Covid19-igazolványok belföldi célokra – például a rendezvényekhez, az éttermekhez, a sportlétesítményekhez, a tömegközlekedéshez vagy a munkahelyekhez való hozzáférés szabályozása céljából – történő használatát.

Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy az uniós digitális Covid-igazolványt más célokra is alkalmazzák, ezt a nemzeti jogban kell előírni, amelynek meg kell felelnie különösen az adatvédelmi követelményeknek⁴⁵. Ugyanakkor, amennyiben egy tagállam létrehozza a Covid19-igazolványok belföldi célokra szolgáló rendszerét, biztosítania kell, hogy az uniós digitális Covid-igazolványokat is lehessen használni⁴⁶. Ez garantálja, hogy a más tagállamokból érkező utazók használni tudják az igazolványukat a tagállamban tartózkodásuk során.

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet alkalmazására vonatkozó legutóbbi jelentés óta a Covid19-igazolványok belföldi használata változásokon esett át. 2021 őszén az emelkedő esetszámokra adott válaszként egyes tagállamok előírták a Covid19-igazolványok további célokra, például a belföldi tömegközlekedéshez vagy a munkahelyhez való hozzáférés összefüggésében való használatát. 2022 elején azonban egyes tagállamok korlátozták vagy teljes mértékben megszüntették a Covid19-igazolványokra vonatkozó belföldi előírásokat. Az Egészségügyi Biztonsági Bizottság által elvégzett felmérésben öt ország⁴⁷ jelezte, hogy már felfüggesztette az uniós digitális Covid-igazolvány belföldi használatát, további öt pedig arról számolt be, hogy folyamatban vannak a felfüggesztéssel kapcsolatos egyeztetések⁴⁸.

Mivel az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet nem terjed ki a Covid19-igazolványok belföldi használatára, a tagállamok saját szabályokat és elfogadási feltételeket is meghatározhatnak. A Bizottság továbbra is arra buzdítja a tagállamokat, hogy hangolják össze a belföldi használatra vonatkozó szabályait az utazás terén érvényes elfogadási szabályokkal, azonban továbbra is fennállnak eltérések. Például míg nyolc tagállam azt

⁴⁵ Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet (48) preambulumbekzdése.

⁴⁶ Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet (49) preambulumbekzdése.

⁴⁷ CZ, ES, FI, LI és NO.

⁴⁸ EE, HR, LV, AT és SK.

jelezte a felmérésben, hogy az elsődleges oltási sorozat befejezését feltüntető oltási igazolványokat az utazás terén érvényes szabályokkal összhangban belföldi használatra is 270 napig fogadja el, a többi tagállam eltérő elfogadási időszakról számolt be. Tizenkét tagállam jelezte, hogy az erősítő adag beadását feltüntető igazolványokat az utazás terén fennálló szabályokhoz hasonlóan határozatlan időre elfogadják.

A kutatók igyekeztek megbecsülni a Covid19-igazolványra vonatkozó követelmények hatását. A brit-columbiai Simon Fraser University kutatói által írt cikk kéziratában szereplő becslés szerint a Covid19-igazolványra vonatkozó belföldi előírás bejelentését követően az oltások száma jelentős mértékben nőtt, és tartós kumulatív emelkedéshez vezetett a bejelentés előtti tendenciához képest⁴⁹. Egy, a The Lancet folyóiratban közzétett cikkben megállapították, hogy a Covid19-igazolványok bevezetésének következtében a várható hatálybalépést megelőző 20 nappal emelkedett az oltások száma, és ez a hatás a hatálybalépést követően akár 40 napon át fennmaradt⁵⁰. A Bruegel kutatóintézet kutatói által közzétett munkadokumentumban foglalt becslés szerint a Covid-igazolványok 2021 nyarán történő bejelentésének következtében a lakosság átoltottsági aránya az év végéig Franciaországban 13 százalékponttal, Németországban 6,2 százalékponttal, Olaszországban pedig 9,7 százalékponttal nőtt⁵¹. A szerzők becslése alapján továbbá Franciaországban 3 979, Németországban 1 133, Olaszországban pedig 1 331 további haláleset került így megelőzésre; az intézkedés ezenfelül Franciaországban a hazai bruttó termék 6,0 milliárd EUR értékű, Németországban 1,4 milliárd EUR értékű, Olaszországban pedig 2,1 milliárd EUR értékű csökkenését előzte meg. A szerzők azt állítják továbbá, hogy a Covid-igazolványok alkalmazása jelentősen enyhítette az intenzív osztályokra nehezedő nyomást, és Franciaországban megelőzte a kihasználtsági szintek túllépését, amely korábban lezárások bevezetését eredményezte.

2.6. Technikai végrehajtás

2.6.1. A kiállított uniós digitális Covid-igazolványok száma

2022. március 1-jéig a tagállamok több mint 1,72 milliárd uniós digitális Covid-igazolványt állítottak ki; ez a szám 1,15 milliárd oltási igazolványból, 511 millió tesztingazolványból és 55 millió gyógyultsági igazolványból tevődik össze⁵². A tagállamonkénti részletes bontást az I. melléklet tartalmazza.

2.6.2. Uniós átjáró és technikai szintű munka

A Bizottság és a tagállamok az e-egészségügyi hálózat keretében közösen dolgozták ki az uniós digitális Covid-igazolvány közös kiállítására, ellenőrzésére és elfogadására vonatkozó

⁴⁹ <https://doi.org/10.1101/2021.10.21.21265355>

⁵⁰ [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(21\)00273-5](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(21)00273-5)

⁵¹ <https://www.bruegel.org/2022/01/the-effect-of-covid-certificates-on-vaccine-uptake-public-health-and-the-economy/>

⁵² Amennyiben egy tagállam csak összesített, az igazolványok mindhárom típusára vonatkozó számot tudott megadni, ezek a kiállított oltási igazolványok számában lettek feltüntetve, mivel ezek alkotják a kiállított igazolványok túlnyomó többségét.

műszaki előírásokat, szabványokat és iránymutatásokat⁵³. Az e-egészségügyi hálózat által kidolgozott valamennyi előírás nyílt szabványokon alapul, és nyílt forrásként jelenik meg az e-egészségügyi hálózat honlapján⁵⁴ és a GitHub oldalán⁵⁵. Ez megkönnyítette a harmadik országok által kifejlesztett rendszerekkel való interoperabilitást (lásd a 2.7.1. szakaszt).

2021 októbere óta az uniós digitális Covid-igazolvány rendszerének fejlesztésére irányuló technikai jellegű munka a megerősítő oltások kódolásának finomítására (lásd az alábbi 2.8.1. szakaszt), és különösen a visszavont uniós digitális Covid-igazolványok jegyzékének cseréjét biztosító mechanizmus kidolgozására terjedt ki.

Az uniós digitális Covid-igazolványokról szóló rendelet értelmében a biztonsági keretrendszer támogathatja az igazolványok visszavonására vonatkozó, a visszavont igazolványok egyedi azonosítóit tartalmazó jegyzékek cseréjét⁵⁶. Azon igazolványok visszavonása, amelyek kiállítására tévesen, csalás eredményeképpen vagy egy hibásnak talált Covid19-oltóanyag-tétel felfüggesztését követően került sor, segítheti a népegészség védelmét⁵⁷.

Az uniós digitális Covid-igazolvány bevezetése óta jelentések érkeztek kis számú csalárd módon kiállított uniós digitális Covid-igazolványról is. A Bizottság által a tagállamokkal folytatott egyeztetések alapján ezek a korlátozott számú esetek jellemzően úgy következtek be, hogy az igazolványkibocsátásra jogosult személyzet egyes tagjai csalárd vagy szabálytalan módon érvénytelen igazolványokat állítottak ki. Fontos, hogy a nemzeti hatóságok a továbbiakban is nyomon kövessék ezeket az ügyeket.

Ebben az összefüggésben számos tagállam belföldi szinten, azaz a saját maguk által kibocsátott igazolványokra vonatkozóan már gondoskodott a visszavonásról. A Bizottság a tagállamok szakértőivel együttműködve olyan mechanizmus kifejlesztésén dolgozik, amely a biztonsági keretrendszer központi részét képező uniós átjárón keresztül lehetővé teszi a visszavont igazolványok jegyzékének tagállamok közötti gyors és biztonságos cseréjét. Ennek oka az, hogy bár az uniós digitális Covid-igazolvány rendszere képes azonnal leleplezni a hamisított igazolványokat, az eredeti, azonban hamis okmányok alapján, illetéktelen hozzáféréssel vagy csalárd szándékkal jogellenesen kiállított igazolványokat más tagállamokban kizárólag abban az esetben lehet kiszűrni, ha biztosított a visszavont igazolványok nemzeti szinten létrehozott listáinak tagállamok közötti cseréje. A kidolgozott megoldás várhatóan az elkövetkező hetekben már alkalmazható lesz.

⁵³ Az e-egészségügyi hálózat a 2011/24/EU irányelv 14. cikke alapján létrehozott, a tagállamok által kijelölt, az e-egészségügyért felelős nemzeti hatóságokat összekötő önkéntes hálózat.

⁵⁴ https://ec.europa.eu/health/ehealth/covid-19_hu

⁵⁵ <https://github.com/eu-digital-green-certificates>

⁵⁶ Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 4. cikkének (2) bekezdése.

⁵⁷ Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet (19) preambulumbekzdése.

2.7. Az uniós digitális Covid-igazolvány rendszerének nemzetközi aspektusa

2.7.1. Európa és harmadik országok összekapcsolása

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet kimondja, hogy a Bizottság határozatot hozhat annak megállapítására, hogy egy harmadik ország igazolványait a birtokosuk szabad mozgáshoz való joga gyakorlásának megkönnyítése céljából egyenértékűnek kell tekinteni az uniós digitális Covid-igazolványokkal (a továbbiakban: egyenértékűségi határozatok). Ez azt eredményezi, hogy az érintett harmadik ország kapcsolódni tud az uniós átjáróhoz. Az ezzel a folyamattal kapcsolatos részletes információk az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett, az uniós digitális Covid-igazolvány végrehajtásáról szóló bizottsági jelentésben található.

Az ebben az első jelentésben kifejtettek szerint a Bizottság már elfogadott a Covid19-igazolványokra vonatkozó egyenértékűségi határozatot Albániával, Andorrával, Észak-Macedóniával, a Feröer szigetekkel, Izraellel, Marokkóval, Monacóval, Panamával, San Marinóval, Törökországgal, Ukrajnával és Vatikánvárossal. Ezenfelül az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 3. cikkének (10) bekezdése értelmében elfogadott egyenértékűségi határozat alapján, az Európai Közösség és tagállamai, illetve a Svájci Államszövetség között a személyek szabad mozgásáról létrejött megállapodásra⁵⁸ tekintettel Svájc is kapcsolódik az uniós digitális Covid-igazolvány rendszeréhez. Az egyenértékűségi határozatok alapján kapcsolódó harmadik országok és területek mellett Izland, Liechtenstein és Norvégia a rendelet az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásba való belefoglalása alapján csatlakozott.

Azóta – 2022. február végéig – a Bizottság további egyenértékűségi határozatot fogadott el Örményország⁵⁹, Benin⁶⁰, a Zöld-foki-szigetek⁶¹, Salvador⁶², Grúzia⁶³, Jordánia⁶⁴, Libanon⁶⁵,

⁵⁸ HL L 114., 2002.4.30., 6. o.

⁵⁹ A Bizottság (EU) 2021/1894 végrehajtási határozata (2021. október 28.) az Örmény Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 384., 2021.10.29., 109. o.).

⁶⁰ A Bizottság (EU) 2022/206 végrehajtási határozata (2022. február 15.) a Benini Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 34., 2022.2.16., 46. o.).

⁶¹ A Bizottság (EU) 2021/2189 végrehajtási határozata (2021. december 9.) a Zöld-foki Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 443I., 2021.12.10., 7. o.).

⁶² A Bizottság (EU) 2021/2113 végrehajtási határozata (2021. november 30.) a Salvadori Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 429., 2021.12.1., 152. o.).

⁶³ A Bizottság (EU) 2021/1995 végrehajtási határozata (2021. november 15.) a Grúzia által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 405., 2021.11.16., 26. o.).

Moldova⁶⁶, Montenegró⁶⁷, Új-Zéland⁶⁸, Szerbia⁶⁹, Szingapúr⁷⁰, Tajvan⁷¹, Thaiföld⁷², Tunézia⁷³, Togo⁷⁴, az Egyesült Arab Emírségek⁷⁵, az Egyesült Királyság⁷⁶ és Uruguay⁷⁷ vonatkozásában.

⁶⁴ A Bizottság (EU) 2022/207 végrehajtási határozata (2022. február 15.) a Jordán Hásimita Királyság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 34., 2022.2.16., 49. o.).

⁶⁵ A Bizottság (EU) 2021/2187 végrehajtási határozata (2021. december 9.) a Libanoni Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 443I., 2021.12.10., 1. o.).

⁶⁶ A Bizottság (EU) 2021/1994 végrehajtási határozata (2021. november 15.) a Moldovai Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 405., 2021.11.16., 23. o.).

⁶⁷ A Bizottság (EU) 2021/2297 végrehajtási határozata (2021. december 21.) a Montenegró által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 458., 2021.12.22., 524. o.).

⁶⁸ A Bizottság (EU) 2021/1993 végrehajtási határozata (2021. november 15.) az Új-Zéland által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 405., 2021.11.16., 20. o.).

⁶⁹ A Bizottság (EU) 2021/1996 végrehajtási határozata (2021. november 15.) a Szerb Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 405., 2021.11.16., 29. o.).

⁷⁰ A Bizottság (EU) 2021/2057 végrehajtási határozata (2021. november 24.) a Szingapúri Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 420., 2021.11.25., 129. o.).

⁷¹ A Bizottság (EU) 2021/2300 végrehajtási határozata (2021. december 21.) a Tajvan által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 458., 2021.12.22., 533. o.).

⁷² A Bizottság (EU) 2021/2299 végrehajtási határozata (2021. december 21.) a Thaiföld által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 458., 2021.12.22., 530. o.).

⁷³ A Bizottság (EU) 2021/2296 végrehajtási határozata (2021. december 21.) a Tunéziai Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 458., 2021.12.22., 521. o.).

⁷⁴ A Bizottság (EU) 2021/2056 végrehajtási határozata (2021. november 24.) a Togói Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 420., 2021.11.25., 126. o.).

⁷⁵ A Bizottság (EU) 2021/2188 végrehajtási határozata (2021. december 9.) az Egyesült Arab Emírségek által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 443I., 2021.12.10., 4. o.).

⁷⁶ A Bizottság (EU) 2021/1895 végrehajtási határozata (2021. október 28.) a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 384., 2021.10.29., 112. o.).

Ennek eredményeképpen a 27 tagállamon felül összesen 35 Unión kívüli ország és terület csatlakozott az uniós digitális Covid-igazolvány rendszeréhez. Ezzel az uniós digitális Covid-igazolvány rendszerével összekapcsolt országok teljes száma 62-re nőtt. A 32 egyenértékűségi határozat közül 22 elismeri az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet által meghatározott igazolványok mindhárom típusát.

Ezenfelül továbbra is újabb harmadik országok kérik egyenértékűségi határozat meghozatalát. 2022. február 16-ig 35 érdekelt harmadik országgal vagy területtel került sor előzetes kapcsolatfelvételre, amelyek közül 25 hivatalosan benyújtotta az uniós rendszerhez történő csatlakozásra való felkészültségéről szóló önértékelés eredményeit.

A rendelet önmagában nem írja elő kifejezetten, hogy az egyenértékűségi határozatot kérő harmadik országok kölcsönösen fogadják el az uniós digitális Covid-igazolványt a saját országukba történő utazáshoz. Az egyenértékűségi határozat elfogadása előtt azonban a Bizottság szisztematikusan felkérte az összes érintett harmadik országot, hogy fogadják el az uniós digitális Covid-igazolványt.

A Bizottság továbbra is folytatni fogja az interoperábilis Covid19-igazolványrendszerek kifejlesztése iránt érdeklődő harmadik országok támogatására irányuló erőfeszítéseit. Ezek kiterjedhetnek többek között a harmadik országbeli igazolványoknak az uniós digitális Covid-igazolvánnyal interoperábilis formátumba való átalakítását támogató műszaki előírások és nyílt forráskódú referenciamegoldások harmadik országokkal való megosztására. Egyes harmadik országok átalakítási mechanizmusokat alkalmaznak az egyenértékűségi határozat iránti kérelmük alátámasztására.

Az egyenértékűségi határozatok rendszerén túl az uniós digitális Covid-igazolványokról szóló rendelet azt is előírja, hogy a tagállamok kibocsáthatnak uniós digitális Covid-igazolványt az Unióban is használt vakcinával harmadik országokban beoltott személyek számára, amennyiben megkapnak minden szükséges információt, a kérdéses oltás beadásának igazolását is beleértve⁷⁸. Számos tagállam⁷⁹ online felületet fejlesztett ki az egyenértékűségi határozat hatálya alá nem tartozó harmadik országból érkező utazóknak a Covid19-igazolványuk uniós digitális Covid-igazolvánnyá való átalakításának kérelmezésében való támogatására.

2.7.2. Interoperabilitás a nemzetközi szinten kifejlesztett rendszerekkel

A rendelet 4. cikkének (3) bekezdésével összhangban az uniós digitális Covid-igazolványra vonatkozó bizalmi keretrendszernek törekednie kell a nemzetközi szinten létrehozott technológiai rendszerekkel való interoperabilitás biztosítására.

⁷⁷ A Bizottság (EU) 2021/2298 végrehajtási határozata (2021. december 21.) az Uruguayi Keleti Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról (HL L 458., 2021.12.22., 527. o.).

⁷⁸ Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 8. cikkének (1) bekezdése.

⁷⁹ Például BE, FR és LV.

A Bizottság továbbra is együttműködik nemzetközi intézményekkel annak érdekében, hogy iránymutatást nyújtson a biztonságos és megbízható digitális Covid-igazolvány alapját jelentő elvekkel kapcsolatban, konkrétan hozzájárulva a WHO Covid19-igazolványokkal kapcsolatos specifikációinak és irányelveinek digitális dokumentációjához. A Bizottság folyamatos párbeszédet folytat a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezettel (ICAO) az uniós digitális Covid-igazolvány és az ICAO VDS-NC igazolvány potenciális interoperabilitási lehetőségeinek beazonosítása érdekében.

2.8. Az uniós digitális Covid-igazolványokkal kapcsolatos fejlemények

2.8.1. Az oltási igazolványok érvényességi ideje

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet elfogadásakor nem állt rendelkezésre elegendő adat a Covid19 alapoltási sorozat által biztosított védettség időtartamáról. Éppen ezért nem került meghatározásra az oltási igazolványok érvényességi ideje.

Az Európai Parlament és a Tanács felé leadott legutóbbi jelentésében a Bizottság kijelentette, hogy az adott időpontban nem mérlegelte az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet az oltási igazolványok érvényességének pontosítása céljából történő módosítását. Megjegyezte azonban, hogy továbbra is rendkívül gondosan nyomon követi a témával kapcsolatos tudományos bizonyítékokat.

Az Európai Gyógyszerügynökség emberi felhasználásra szánt gyógyszerek bizottsága 2021. október 4-én arra a következtetésre jutott, hogy a Comirnaty esetében a 18 éves és idősebb személyeknél legalább hat hónappal a második dózis beadása után mérlegelni lehet a booster adagok beadását. 2021. október 25-én a bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Spikevax booster adagjának beadása 18 éves és annál idősebb személyek esetében legalább hat hónappal a második dózis beadása után mérlegelhető. 2021. december 15-én a bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Janssen által kifejlesztett Covid19-oltóanyag booster adagjának alkalmazása 18 éves és annál idősebb személyek esetében legalább két hónappal az első adag beadása után mérlegelhető, valamint hogy a Janssen által kifejlesztett Covid19-oltóanyag két dózis Comirnaty vagy Spikevax után is beadható.

Ezzel összefüggésben az ECDC 2021. november 24-én gyors kockázatértékelést⁸⁰ tett közzé a jelenlegi SARS-CoV-2 okozta járványügyi helyzetről, az év végi ünnepi időszakra vonatkozó előrejelzésekről és az EU-ban alkalmazandó reagálási stratégiákról, amelyben megállapította, hogy az újonnan felmerülő bizonyítékok szerint a booster adag beadását követően rövid távon valamennyi korcsoportban jelentősen nőtt a fertőzés és a súlyos betegség elleni védelem. Az ECDC szerint a tagállamoknak sürgősen mérlegelniük kell egy booster adag beadását a legalább 40 éves, legveszélyeztetettebb polgárok és az idősek számára, és hogy az országok ezenkívül mérlegelhetik a booster adag beadását a legalább 18 éves felnőttek esetében is az alapoltási sorozat után legalább hat hónappal, annak érdekében,

⁸⁰ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-sars-cov-2-november-2021>

hogy növeljék az immunitás csökkenése miatti fertőzés elleni védelmet, amely potenciálisan csökkentheti a vírus terjedését a lakosság körében, és megakadályozhatja a további kórházba kerüléseket és halálozásokat.

Ezen tudományos fejleményekkel összefüggésben egyre több tagállam fogadott el az elsődleges oltási sorozat befejezését feltüntető oltási igazolványok elfogadási idejére vonatkozó szabályokat. Ezek az egyoldalú intézkedések jelentős zavart okozhattak volna az uniós polgárok számára a szabad mozgáshoz való joguk gyakorlásában.

Erre válaszként a Bizottság 2021. december 21-én elfogadott egy, az alapoltási sorozatra vonatkozó oltási igazolványok Unión belüli utazás céljára⁸¹ való felhasználására érvényes 270 napos kötelező elfogadási időszak létrehozásáról szóló felhatalmazáson alapuló rendeletet⁸². Ezek az igazolványok így nem fogadhatók el, ha a legutóbbi dózis beadása óta több mint 270 nap telt el. Ez az érvényességi idő figyelembe veszi az ECDC iránymutatását, mely alapján a fent kifejtettek szerint az első oltási ciklus befejezése után legkésőbb hat hónappal erősítő adag beadása ajánlott. Ezenfelül a hat hónapon túl három hónapos türelmi időt is biztosít annak érdekében, hogy a polgárok biztosan hozzáférhessenek az erősítő adagokhoz.

Az erősítő adagok beadásáról kiállított igazolványokra nem vonatkozik maximális elfogadási idő, ezért jelenleg lejárató idő nélkül, határozatlan ideig érvényesek az Unión belüli utazás összefüggésében, bár ez a későbbiekben felülvizsgálható, amennyiben a tudományos bizonyítékok az ilyen igazolványok esetében is elfogadási időszak bevezetésének szükségességére utalnak.

Az oltási igazolványok elfogadási idejére vonatkozó szabályok az utazással összefüggő célokra alkalmazandók. A fentiekben kifejtettek szerint a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az igazolványok belföldi használatára vonatkozó eltérő szabályaikat hozzák összhangba a most megállapított új szabályokkal, hogy egyértelmű helyzetet teremtsenek az utazók számára, és mérséklődjenek a fennakadások.

Ezenfelül a Bizottság elfogadott egy végrehajtási jogi aktust⁸³, amely pontosította az oltási igazolványok kódolására vonatkozó szabályokat. Ez azért vált szükségessé, hogy az alapoltási sorozat befejezését követően kiállított oltási igazolványokat meg lehessen különböztetni az emlékeztető adag beadását feltüntető oltási igazolványoktól, függetlenül az alapoltási sorozatban beadott dózisok számától.

⁸¹ A Bizottság a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítésére vonatkozó koordinált megközelítésről és az (EU) 2020/1475 ajánlás felváltásáról szóló 2021. november 25-i ajánlásában már javaslatot tett egy egységes 9 hónapos elfogadási időszakra.

⁸² A Bizottság (EU) 2021/2288 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. december 21.) az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelet mellékletének az uniós digitális Covid-igazolvány formátumában kiállított, az alapoltási sorozat befejezését feltüntető oltási igazolványok elfogadási időszaka tekintetében történő módosításáról (HL L 458., 2021.12.22., 459. o.).

⁸³ A Bizottság (EU) 2021/2301 végrehajtási határozata (2021. december 21.) az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozott uniós digitális Covid-igazolvány bizalmi keretrendszer technikai előírásainak és végrehajtása szabályainak meghatározásáról szóló (EU) 2021/1073 végrehajtási határozat módosításáról (HL L 458., 2021.12.22., 536. o.).

2.8.2. Laboratóriumi antigéntesztek

Az Egészségügyi Biztonsági Bizottság Covid19-diagnosztikai tesztekkel foglalkozó technikai munkacsoportja 2021 júliusától felülvizsgálja az uniós országok és a gyártók laboratóriumi Covid19-antigéntesztekre vonatkozó javaslatait. Ezeket a javaslatokat az antigényorvosztesztekkel azonos, 2021. szeptember 21-én elfogadott kritériumok alapján értékelik. Amennyiben a technikai munkacsoport sikeresnek ítéli a javaslatokat, és ezzel az Egészségügyi Biztonsági Bizottság is egyetért, a kritériumoknak megfelelő laboratóriumi antigéntesztek egy külön listára kerülnek (az uniós közös jegyzéket tartalmazó dokumentum III. melléklete).

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet hatályának meghosszabbítására irányuló javaslatában kifejtett okokból a Bizottság azt javasolta, hogy a kiváló minőségű laboratóriumi antigéntesztek is kerüljenek fel azon tesztípusok listájára, amelyek alapján uniós digitális Covid-igazolvány kiállítható⁸⁴. Ennek célja a diagnosztikai tesztek típusainak kiterjesztése egy olyan időszakban, amikor a Covid19-tesztek iránt nagy a kereslet.

2.8.3. Az antigéntesztek eredményein alapuló gyógyultsági igazolványok kiállítása

Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet elfogadásakor a gyógyultsági igazolványokat kizárólag molekuláris nukleinsav-amplifikációs (NAAT) teszt pozitív eredménye alapján lehetett kiállítani. A rendelet nem tette lehetővé a gyógyultsági igazolványok egyéb tesztek, például antigényorvosztesztek alapján történő kiállítását.

2021 májusában az Egészségügyi Biztonsági Bizottság létrehozta a Covid19-diagnosztikai vizsgálatokkal foglalkozó technikai munkacsoportot⁸⁵. E technikai munkacsoport célja, hogy felülvizsgálja a tagállamok és a gyártók arra irányulóan benyújtott javaslatait, hogy az antigényorvoszteszteknek az Egészségügyi Biztonsági Bizottság által elfogadott közös uniós jegyzéke kibővüljön bizonyos Covid19-antigényorvosztesztekkel⁸⁶.

Ez a technikai munkacsoport 2022. január 11-én megvitatta az antigényorvoszteszteknek a gyógyultsági igazolványokhoz való használatát, figyelembe véve a rosszabb járványügyi helyzetet, az aggodalomra okot adó omikron-variáns miatt rekord számban mért Covid19-eseteket, valamint a különböző tagállamokban a magas tesztelési igények miatt bekövetkező NAAT-kapacitási hiányt. E körülményekre tekintettel a technikai munkacsoport egyetértett abban, hogy a közös uniós jegyzékben szereplő antigényorvosztesztek felhasználhatók gyógyultsági igazolványok kiállítására. A technikai munkacsoport hangsúlyozta, hogy az ilyen igazolványok kiállításához kizárólag az egészségügyi szakemberek vagy más képzett személyzet által végzett antigényorvosztesztek eredményeit szabad felhasználni.

Az ECDC úgy véli, hogy a több mint 98 %-os magas specifikussági kritériumoknak eleget tevő, megfelelően validált antigényorvosztesztek felhasználhatók annak igazolására, hogy egy

⁸⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/regulation_amending_regulation_eu_2021_-_953.pdf

⁸⁵ https://ec.europa.eu/health/health-security-and-infectious-diseases/crisis-management/covid-19-diagnostic-tests_hu

⁸⁶ https://ec.europa.eu/health/system/files/2022-01/covid-19_rat_common-list_en.pdf

személy felgyógyult egy korábbi Covid19-fertőzésből⁸⁷. Minél nagyobb a specifikusság, annál valószínűbb a felgyógyultság igazolásához használandó teszt érvényessége.

A fentiekre tekintettel, valamint az Egészségügyi Biztonsági Bizottsággal folytatott további konzultációk alapján a Bizottság 2022. február 22-én elfogadta az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendeletet módosító felhatalmazáson alapuló rendeletet, amely előírja, hogy a gyógyultsági igazolványokat a közös uniós jegyzékben szereplő, a teszt elvégzési helye szerinti tagállam egészségügyi szakemberei vagy képzett tesztelőszemélyzete által elvégzett antigéngyorsteszt pozitív eredményét követően is ki lehet állítani⁸⁸.

2.8.4. Az antitesttesztek eredményein alapuló gyógyultsági igazolványok lehetséges kiállítása

Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett, az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet alkalmazásáról szóló első jelentésében a Bizottság a gyógyultsági igazolványok antitestteszt-eredmények alapján való lehetséges kibocsátásával is foglalkozott. A Bizottság kijelentette, hogy a tudományos iránymutatás alapján nem szándékozik módosítani az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendeletet annak érdekében, hogy antitesttesztek alapján gyógyultsági igazolvány legyen kiállítható.

Az első jelentésben is foglaltak szerint az ECDC úgy véli, hogy az antitesttesztek eredménye nem alkalmas a megfertőződés időpontjának és az egyén immunitási státuszának értékelésére. Ahogyan az a 2022. február 10-én közzétett új jelentésben⁸⁹ is látható, az ECDC nem változtatott ezen az álláspontján. A jelentés első aktualizált változatának fő következtetései szerint az antitesttesztek nem használhatók a digitális Covid19-igazolványok kibocsátásához vagy meghosszabbításához. Ennek fő oka egyrészt az, hogy bár az antitestvizsgálat pozitív eredménye utalhat korábbi fertőzésre vagy oltásra, annak megállapítására nem alkalmas, hogy az érintett az adott időpontban fertőző-e, vagy védett-e a fertőzéssel szemben, és (pozitív diagnosztikai teszt hiányában) a megfertőződés időpontját sem tudja megállapítani. Másodsorban az antitesteknek a megfertőződés vagy súlyos megbetegedés elleni védekezéssel összefüggő szintje jelenleg nem ismert. Mi több, az antitestek szintje és számuk csökkenési sebessége egyénenként és célonként jelentősen változik, és olyan tényezőktől függ, mint a kor, a genetikai és immunállapot, a vírusterhelés és a korábbi SARS-CoV-2-fertőzés által okozott megbetegedés súlyossága. Éppen ezért nem számítható ki szabványos, előre jelezhető mérték. Harmadsorban számos különböző antitestteszt elérhető, és a sokféleségük, valamint a (globális és tagállami) szabványosítás hiánya miatt rendkívül nehéz összehasonlítani ezek eredményeit. Végezetül pedig fennáll annak a kockázata, hogy a jelenleg alkalmazott kereskedelmi tesztek által kimutatott antitestek nem akadályozzák meg a SARS-CoV-2 új variánsaival való megfertőződést.

⁸⁷ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Options-for-the-use-of-rapid-antigen-tests-for-COVID-19-first-update.pdf>

⁸⁸ A Bizottság (EU) 2022/256 felhatalmazáson alapuló rendelete (2022. február 22.) az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyógyultsági igazolványok antigéngyorstesztek alapján történő kiállítása tekintetében történő módosításáról (HL L 42., 2022.2.23., 4. o.).

⁸⁹ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/use-antibody-tests-sars-cov-2>

A fentiek fényében a Bizottság fenntartja álláspontját, mely szerint nem módosítja az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendeletet ebben a kérdésben.

2.8.5. A gyógyultsági igazolványok érvényességi ideje

A legutóbbi jelentésben a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a tudományos iránymutatások alapján nem szándékozik a gyógyultsági igazolványok érvényességi idejét a teszt első pozitív eredményének időpontját követő 180 napon túl meghosszabbítani. Ahogy az ECDC is megjegyezte, nem volt elegendő bizonyíték az érvényességi időszak kiterjesztésének alátámasztására.

A 180 napos időszakon túl korlátozottak a rendelkezésre álló ismeretek a SARS-CoV-2-vel fertőzött személyek immunitásának időtartamára vonatkozóan. A gyógyultsági igazolványok érvényességének értékelése a felmerülő tudományos bizonyítékokon alapuló dinamikus folyamat, amelyet a SARS-CoV-2 adott időpontban terjedő domináns törzseinek változásai befolyásolnak⁹⁰.

Az ECDC továbbra is rendszeresen vizsgálja a gyógyultsági igazolványok érvényességi idejét a rendelkezésre álló legfrissebb tudományos bizonyítékok nyomán követésével. Az omikron-variánszal szembeni védetség mértékével és időtartamával kapcsolatos szilárd tudományos bizonyíték még mindig rendkívül korlátozott. Az ECDC szerint jelenleg nem indokolt a gyógyultsági igazolványok jelenlegi 180 napos érvényességi idejének felülvizsgálata.

A fentiek fényében a Bizottság jelenleg nem szándékozik módosítani az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendeletet és meghosszabbítani a gyógyultsági igazolványok érvényességi idejét.

2.9. A rendelet hatályának meghosszabbítása

A 2.1.1. szakaszban kifejtettek szerint a Bizottság úgy ítéli meg, hogy szükség van az uniós digitális Covid-igazolvány rendszerének 12 hónappal történő meghosszabbítására. A fertőzések számának 2022 második felében – többek között a SARS-CoV-2 új variánsának megjelenése miatt – bekövetkező ismételt növekedése reális lehetőség. Ennek következtében a tagállamok szükségesnek ítélik 2022. június 30-át követően a szabad mozgáshoz való jogukat gyakorló uniós polgárok számára egy bizonyos időszakra a Covid19-oltásra, tesztre vagy gyógyultságra vonatkozó igazolás bemutatását előíró követelmény fenntartását vagy újbóli bevezetését. Ebben az esetben el kell kerülni az uniós polgárok attól a lehetőségtől való megfosztását, hogy az uniós digitális Covid-igazolványukat használják Covid19-státuszuk hatékony, biztonságos és a magánélet védelmét tiszteletben tartó módon való igazolására. Ezért a Bizottság 2022. február 3-án javaslatot terjesztett elő az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet hatályának egy évvel, 2023. június 30-ig való meghosszabbítására.

⁹⁰ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/covid-19-omicron-risk-assessment-further-emergence-and-potential-impact>

Ezzel párhuzamosan a Bizottság is javaslatot tett az (EU) 2021/954 rendelet hatályának kiterjesztésére, amely az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendeletben meghatározott szabályokat azokra a harmadik országbeli állampolgárokra is kiterjeszteni, akik nem tartoznak a rendelet hatálya alá, de jogszerűen tartózkodnak vagy rendelkeznek lakóhellyel valamely tagállam területén, és akik az uniós joggal összhangban jogosultak más tagállamokba utazni⁹¹.

Ezenfelül a Bizottság javaslata a rendelet néhány további módosítását is magában foglalja:

Egyrészt a fent említettek szerint a Bizottság azt javasolta, hogy a kiváló minőségű laboratóriumi antigéntesztek is kerüljenek fel azon tesztípusok listájára, amelyek alapján tesztigazolvány kiállítható. Ennek célja a diagnosztikai tesztek típusainak kiterjesztése egy olyan időszakban, amikor a Covid19-tesztek iránt nagy a kereslet (lásd még a 2.8.2. szakaszt).

Másrészt a javaslat egyértelművé teszi, hogy az oltási igazolványok tartalmazzák bármely tagállamon belül, és ne csak az igazolványt kiállító tagállamban beadott valamennyi dózis megfelelő számát. Ennek célja az, hogy eloszlassa a polgárok gyakorlati aggályait amiatt, hogy a különböző tagállamokban felvett oltások esetében az igazolvány nem minden esetben tünteti fel helyesen a kapott dózisek számát (lásd még a 2.1.5. szakaszt).

Végezetül a javaslat rendelkezik arról, hogy a klinikai vizsgálatokban, azaz a valamely gyógyszer biztonságosságának vagy hatékonyságának ellenőrzésére irányuló vizsgálatokban részt vevő személyek számára attól függetlenül kiállítható igazolvány, hogy az adott személy a vizsgált Covid19-vakcinát vagy a vizsgálat veszélyeztetésének elkerülése érdekében a kontrollcsoportnak beadott adagot kapta-e meg. A vizsgálat résztvevői számára kiállított uniós digitális Covid-igazolványt ezután más tagállamok is elfogadhatják.

A Covid19-vakcinák folyamatos fejlesztése és tanulmányozása – különösen a SARS-CoV-2 aggodalomra okot adó új variánsainak fényében – továbbra is kulcsfontosságú. Következésképpen tehát fontos elősegíteni az önkéntesek klinikai vizsgálatokban való részvételét. Az önkéntesek uniós digitális Covid-igazolványtól való megfosztása jelentős visszatartó erőt jelent a részvételt illetően, ezáltal késlelteti a klinikai vizsgálatok elvégzését, és káros hatást gyakorol a közegészségre.

3. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

Az uniós digitális Covid-igazolvány rendszere rendkívül kedvező hatást gyakorolt és gyakorol a szabad mozgásra egy olyan időszakban, amikor a tagállamok továbbra is korlátozzák az utazást a népegészségügy védelme érdekében. Ez biztosítja, hogy a polgárok jogosultak legyenek interoperábilis és kölcsönösen elfogadott Covid19-oltásra, tesztre és

⁹¹ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a Covid19-világjárvány idején a tagállamok területein jogszerűen tartózkodó vagy lakóhellyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok tekintetében interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok (uniós digitális Covid-igazolvány) kiállításának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről szóló (EU) 2021/954 rendelet módosításáról, COM(2022) 55 final.

gyógyultságra vonatkozó igazolványt kapni, amelyet a szabad mozgáshoz való joguk gyakorlásakor használhatnak. Amennyiben a tagállamok a beoltottságot, a tesztelést vagy a gyógyultságot bizonyítani képes személyek esetében eltekintenek a szabad mozgásra vonatkozó bizonyos korlátozásoktól, az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet biztosítja, hogy a polgárok élhessenek e mentességekkel. Az uniós digitális Covid-igazolvány révén elkerülhetővé vált több különböző nemzeti igazolvány alkalmazásával járó széttagoltság.

Amennyiben 2022. június 30. után a szabad mozgás bizonyos, népegészségügyi okokból bevezetett korlátozásai továbbra is érvényben maradnának – például abban az esetben, ha 2022 második felében ismét emelkedni kezdene a fertőzések száma –, el kell kerülni, hogy az uniós polgároknak ne legyen lehetőségük arra, hogy az uniós digitális Covid-igazolványukat használják Covid19-státuszuk hatékony, biztonságos és a magánélet védelmét tiszteletben tartó módon való igazolására. Ezért a Bizottság javaslatot terjesztett elő az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet hatályának egy évvel, 2023. június 30-ig való meghosszabbítására.

Az utazási és idegenforgalmi szövetségek általában véve üdvözölték az uniós digitális Covid-igazolványt és az utazás uniós szinten koordinált megközelítésének kialakítására irányuló erőfeszítéseket, melyeket olyan, fontos eszköznek ítélték, amelyek a szükséges kiszámíthatóság biztosításával lehetővé teszik a polgárok számára az utazást, valamint ösztönzik őket erre. Az uniós digitális Covid-igazolvány rendszerének kedvező hatása az Unió határain kívülre is kiterjed, mivel a nyitottság, a biztonság és az adatvédelem uniós értékein alapuló, globálisan elfogadott általános gyakorlattá vált. Ez a siker hozzájárult a biztonságos nemzetközi utazás újraindulásához és a globális fellendüléshez. A Bizottság továbbra is erősíteni fogja az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet nemzetközi dimenzióját.

A Bizottság a továbbiakban is szorosan figyelemmel kíséri a tudományos fejleményeket, hogy azok alapján szükség szerint módosítsa az uniós digitális Covid-igazolvány rendszerét, ahogyan azt a közelmúltban is megtette az oltási igazolványok egységes elfogadási idejének bevezetésével, a gyógyultsági igazolványok antigéngyorstesztek eredményei alapján történő kiállításának engedélyezésével, valamint a visszavont igazolványok listáinak cseréjét biztosító mechanizmus kifejlesztésével.

Ezenkívül a Bizottság továbbra is szorosan együttműködik a tagállamokkal a mozgás szabadságát a Covid19-világjárvány során érintő korlátozások elfogadására vonatkozó jól összehangolt, kiszámítható és átlátható megközelítés biztosítása érdekében. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy valamennyi utazási korlátozást – az uniós digitális Covid-igazolványok bemutatására vonatkozó kötelezettséget is beleértve – szüntessenek meg, amint azt a járványügyi helyzet lehetővé teszi.

A Bizottság továbbra is teljes mértékben elkötelezett a korlátozás nélküli szabad mozgáshoz való lehető leggyorsabb visszatérés iránt. Bár az uniós digitális Covid-igazolvány bizonyította, hogy az uniós intézmények és a tagállamok képesek az uniós polgárok előnyét

szolgáló kézzelfogható eredmények elérésére, az igazolvány használatának megszüntetése a pandémia és az azzal kapcsolatos korlátozások megszűnését fogja jelezni.